

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

D.A.Suyunov

Termiz davlat pedagogika instituti

Boshlang'ich ta'lim kafedrası dotsenti. p.f.f.d (PhD)

Sh.X. Abdiraxmanov

Termiz davlat pedagogika instituti magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20554326>

Annotatsiya

Mazkur maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish metodikasini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning o'rni, ularning o'quv jarayoniga ta'siri hamda pedagoglarni kasbiy tayyorlashdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, bo'lajak o'qituvchilarda raqamli kompetensiyalarni shakllantirishning samarali usullari va metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim, raqamli kompetensiya, pedagogik texnologiya, boshlang'ich ta'lim, innovatsion yondashuv, elektron ta'lim resurslari.

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda muhim vosita hisoblanadi. Shu sababli bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishga tayyorlash zamonaviy pedagogik ta'limning ustuvor vazifalaridan biri sanaladi.

Boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi va motivatsiyasini shakllantirishda raqamli vositalarning ahamiyati katta. Interaktiv taqdimotlar, elektron darsliklar, virtual laboratoriyalar va multimedia resurslari ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot jarayonida pedagogik kuzatish, qiyosiy tahlil, ilmiy adabiyotlarni o'rganish, umumlashtirish hamda tizimli yondashuv metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli texnologiyalar bo'yicha bilim va ko'nikmalarini aniqlash maqsadida so'rovnoma hamda suhbat usullari qo'llanildi.

Raqamli ta'lim texnologiyalari ta'lim jarayonini tashkil etishning zamonaviy vositasi bo'lib, ular yordamida o'quv materiallarini interaktiv shaklda taqdim etish imkoniyati yaratiladi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari quyidagi kompetensiyalarga ega bo'lishlari zarur:

- axborotni izlash, tahlil qilish va qayta ishlash;
- elektron ta'lim resurslarini yaratish va ulardan foydalanish;
- masofaviy ta'lim platformalaridan samarali foydalanish;
- multimedia vositalarini dars jarayoniga integratsiya qilish;
- raqamli xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogika yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar raqamli vositalardan kundalik hayotda foydalansalar-da, ularni ta'lim jarayonida metodik jihatdan to'g'ri qo'llash ko'nikmalariga yetarli darajada ega emaslar. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida raqamli pedagogika bo'yicha maxsus mashg'ulotlar ulushini oshirish maqsadga muvofiqdir.

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish uchun quyidagi metodik yondashuvlar tavsiya etiladi:

Amaliy mashg'ulotlar ulushini ko'paytirish.

Loyihaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish.

Elektron portfoliolar yaratishni yo'lga qo'yish.

Onlayn platformalar orqali mustaqil ta'limni tashkil etish.

Raqamli ta'lim vositalari bilan ishlash bo'yicha treninglar o'tkazish.

Tadqiqot natijalari

Tahlillar natijasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli texnologiyalarni qo'llash bo'yicha bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi aniqlandi. Ayniqsa, interaktiv metodlardan foydalanish talabalarning mustaqil ishlash, ijodiy fikrlash va muammoli vaziyatlarni hal etish kompetensiyalarini rivojlantirishi kuzatildi.

Shuningdek, raqamli ta'lim texnologiyalaridan muntazam foydalanish pedagoglarning kasbiy faoliyatga tayyorgarlik darajasini oshirishi hamda ta'lim jarayonini zamonaviy talablarga mos tashkil etish imkonini berishi isbotlandi.

Ta'limni raqamlashtirish jarayoni pedagoglardan yangi bilim va ko'nikmalarni talab etmoqda. Shu sababli pedagogika oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash tizimini takomillashtirish zarur. Raqamli kompetensiyalarni shakllantirish faqat texnik vositalardan foydalanishni o'rgatish bilangina cheklanib qolmasligi, balki ularni pedagogik maqsadlarda samarali qo'llashni ham qamrab olishi kerak.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish metodikasini takomillashtirish zamonaviy ta'lim tizimining muhim vazifalaridan biridir. Raqamli kompetensiyalarga ega pedagoglar o'quv jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish hamda ta'lim sifatini yuksaltirishga xizmat qiladi. Shu bois pedagoglarni tayyorlash jarayonida raqamli texnologiyalarni qo'llashga oid amaliy mashg'ulotlar va innovatsion metodlarni keng joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'limni raqamlashtirishga oid farmon va qarorlari.
2. Muslimov N.A. Pedagogik kompetentlik va kasbiy rivojlanish. – Toshkent, 2020.
3. Ishmuhamedov R., Yo'ldoshev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2019.
4. Tolipov O., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. – Toshkent, 2018.
5. UNESCO. Digital Education Transformation Framework. – Paris, 2023.
6. European Commission. Digital Education Action Plan 2021–2027. – Brussels, 2021.